

Question Bank

B.A. I Semester I

Introduction to Political Science

१) भारतीय संविधान निर्मितिवेळी संविधानातकलमे होती. At the time of making the Indian Constitution, there were Articles in the Constitution

अ) ३९५	A) 395
ब) ३५०	B) 350
क) ५५०	C) 550
ड) ३००	D) 300

२)..... यांना राज्यशास्त्राचे जनक असे संबोधले जाते. 2)is the father of Politics. ()

अ) सॉक्रेटिस	A) Socrates
ब) प्लेटो	B) Plato
क) अरिस्टॉटल	C) Aristotle
ड) यापैकी एकही नाही	D) None of above

३) राज्यशास्त्र हेस्वरूपाचे शास्त्र आहे. ()

अ) भौतिक	A) Physical
ब) आर्थिक	B) Economical
क) सामाजिक	C) Social
ड) जैविक	D) Biological

४) आधुनिक राजकीय विश्लेषण हा ग्रंथ..... यांनी लिहिला. The book Modern Political Analysis is written by..... ()

अ) पॉल जेनेट	A) Pol Jenet
ब) रॉबर्ट डाल	B)Robert Dal
क) डॉ.लिकॉक	C) Dr. Likock
ड) दूवर्जर	D)Duwarjar

५)..... या इंग्लिश विचारवंताच्या मते राज्यशास्त्राच्या अभ्यासाचा प्रारंभ राज्यापासून होऊन त्याचा शेवटही राज्याच्या अभ्यासात होतो. According tothe study of political science begins with the state and it's comes to an end by it. ()

अ)प्रो.लास्की	A) Laskky
ब)प्रो. गार्नर	B) Garnor
क) प्रो.सिली	C)Silly
ड) प्रो.टेलर	D)Tailor

६)यांनी राजकीय सिद्धांत हा ग्रंथ लिहिला.rote the book entitled Political Theory ()

अ) अँड्रयु हॅकर	A) Andrew Haker
ब) अर्नोल्ड ब्रेस्ट	B) Arnold Breshte
क) फ्रेडरिक पोलॉक	C) Fredric Polock
ड)कोकर एफ डब्ल्यू	D) Koker

७) सेबईन यांनीया दृष्टिकोनातून राजकीय सिद्धांत यांचे स्पष्टीकरण केले आहे. Sebain has explained Political Theory in.....approach ()

अ) ऐतिहासिक	A) Historical
ब) आर्थिक	B) Economical

क) सामाजिक C) Social

ड) तुलनात्मक D) Comparative

८) तुलनात्मक आधुनिक राज्यशास्त्राचा अभ्यासया दृष्टिकोनातून केला जातो. Comparative Modern
Political Science is studied approach. ()

अ) अनुभवजन्य A) Empirical

ब) पारंपारिक B) Traditional

क) आदर्शवादी C) Ideal

ड) यापैकी एकही नाही D) None of the above

९) लोक प्रशासनाचा हेतूहा असतो. The purpose of Public Administration is ()

अ) लोक कल्याण करणे A) Welfare of people

ब) नफा मिळवणे B) Get profit

क) संरक्षण C) Security

ड) यापैकी एकही नाही D) None of the above

१०) POSDCORB या शब्दातील अक्षरांवरून..... यांनी लोकप्रशासनाची व्याप्ती स्पष्ट केली आहे. The scope of
Public Administration is explained by through POSDCORB. ()

अ) एल. डी व्हाईट A) L. d. white

ब) ल्युथर गुलिक B) Luther Gullick

क) विलोबी C) Willoughby

ड) टेलर D) Telor

११)यांनी आपल्या पॉलिटिक्स अमंग नेशन्स या ग्रंथात अंतरराष्ट्रीय राजकारणाविषयी चा वास्तववादी सिद्धांत
मांडला आहे. has propounded realistic theory of International politics in his book
Politics Among Nations ()

- अ) एच जे मॉर्गनथॉ A) H.J. Morgenthau
ब) विलोबी B) Willoughby
क) लॉसवेल C) Loswell
ड) यापैकी नाही D) none of above

१२) राजकीय सिद्धांतांच्या अनुभवजन्य दृष्टिकोनालादृष्टिकोन असे म्हटले जाते. The Empirical approach of Political Theory is..... ()

- अ) मूल्य निरपेक्ष A) Absolute value
ब) मूल्याधिष्ठित B) Value-based
क) मूल्य सापेक्ष C) Absolute value
ड) यापैकी एकही नाही D) None of above

१३) राज्य निर्मितीसाठी लोक, सरकार व सार्वभौमत्व हे चार घटक आवश्यक असतात.) For the creation of state.....,people, Government and Sovereignty are four Essential elements. ()

- अ) सैन्य A) Military
ब) पोलीस B) Police
क) सनदी नोकर C) Public Service
ड) भूमी D) land

१४)या प्रदेशात जू लोकांनी इस्रायल हे राज्य निर्माण केले. The Jew created their own state called Israel in..... ()

- अ) फिलिपाईन्स A) Philippines
ब) नायजेरिया B) Nigeria
क) पॅलेस्टाईन C) Palestine
ड) मोन्याको D) Monaco

१५) चीन मध्ये प्रकारची शासन पद्धती आहे Democracy was prevailed in ancient Greek ()

- अ) साम्यवादी A) Direct
ब) प्रत्यक्ष B) Indirect
क) नियंत्रित C) Controlled
ड) मार्गदर्शक D) Guided

१६) राष्ट्र ही एक संकल्पना आहे. The concept of Nation is..... ()

- अ) मूर्त A) Tangible
ब) अमूर्त B) Intangible
क) गूढ C) Real
ड) वास्तव D) Obscure

१७) समता, स्वातंत्र्य, न्याय व बंधुता ही शासन पद्धतीची प्रमुख उद्दिष्टे होत. Equality, Freedom, Justice and brotherhood are main objects of..... government. ()

- अ) समाजवादी A) Socialist
ब) साम्यवादी B) Communist
क) लोकशाही C) Democratic
ड) सर्वकष वादी D) Totalitarian

१८) इंडोनेशियात लोकशाहीचा प्रकार आहे. type of democracy in Indonesia. ()

- अ) संसदीय A) Parliamentary
ब) प्रत्यक्ष B) Direct
क) नियंत्रित C) Controlled

ड)मार्गदर्शक D) Guided

१९) प्रत्यक्ष लोकशाही पद्धतीया राज्यात होती. Direct democracy was prevailed in..... ()

अ)रोमन साम्राज्य A) Roman empire

ब) ग्रीक नगर राज्य B) Greek state

क) होळी राज्य C) Holi state

ड) सरंजामी राज्य D) Feudal state

२०) संसदीय लोकशाहीत कार्यकारी मंडळजबाबदार असते. Executive body is responsible to..... in parliamentary democracy ()

अ) न्याय मंडळाला A) Judiciary

ब) कायदेमंडळाला B) Legislature

क) जनतेला C)People

ड) दबाव गट आला D)Pressure Groups

२१) वृत्तपत्रांना लोकशाहीचा..... स्तंभ मानले जाते. Media is pillar of democracy ()

अ) पहिला A)First

ब) दुसरा B)Second

क) तिसरा C)Third

ड) चौथा D)Fourth

२२) लोकशाही हा एक जीवन मार्ग आहे अशी लोकशाहीची व्याख्यायांनी केली आहे. 22) Democracy is defined as the way of life ()

अ) महात्मा गांधी A) Mahatma Gandhi

- ब) पंडित नेहरू B) Pandit Nehru
क) लोकमान्य टिळक C) Lokmanya Tilak
ड) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर D) Dr B R Ambedkar

२३) अर्थशास्त्र हा ग्रंथयांनी लिहिला. The book Arthashastra written by.....

)

- अ) प्लेटो A) Plato
ब) अरिस्टॉटल B) Aristotle
क) कौटिल्य C) Kautilya
ड) सॉक्रेटिस D) Socrates

२४) मेकीयव्हेली या विचारवंताने आपल्या..... या ग्रंथात राज्य विषयक विचार मांडले आहेत. Machiavelli has expressed his views on state in his famous book called.....

)

- अ) प्रिन्स A) Prince
ब) प्रिन्सेस B) Princess
क) किंगडम C) Kingdom
ड) पॉलिटिक्स D) Politics

२५) कम्युनिस्ट मॅनिफेस्टो हा ग्रंथयांनी लिहिला. The book Communist Manifesto is written by.....

)

- अ) लास्की A) Laskky
ब) गार्नर B) Garenor
क) कार्ल मार्क्स C) Karl Marx
ड) गेटेल D) Getel

२६) प्राचीन ग्रीक नगरराज्यात लोकशाही होती. Democracy was in ancient Greek Narrison.

- अ) प्रत्यक्ष a) Direct
ब) प्रातिनिधिक b) Representative
क) मार्गदर्शक c) Guided
ड) अनियंत्रित d) Controlled

२७) राज्य निर्मितीसाठी भूमी , लोक, व सार्वभौमत्व हे चार घटक आवश्यक असतात. Four components such as land, people, and sovereignty are needed for the creation of state.

- अ) सैनिक a) military
ब) पोलीस दल b) police team
क) सनदी नोकर c) cardiors
ड) सरकार d) The government

२८) वृत्तपत्रांना लोकशाहीचा स्तंभ मानले जाते. The media is considered to be the pillar of democracy.

- अ) पहिला a) First
ब) दुसरा b) Second
क) तिसरा c) Third
ड) चौथा d) Fourth

२९) इंडोनेशियातलोकशाहीचा प्रकार आहे. The type of democracy is in Indonesia.

- अ) संसदीय a) Parliamentary
ब) प्रत्यक्ष b) Direct
क) नियंत्रित c) Controlled
ड) मार्गदर्शक d) Guide

३०) सामूहिक जबाबदारी हे लोकशाही पद्धतीचे वैशिष्ट्य आहे. **Collective responsibility is characteristic of..... the democratic system**

- अ) अध्यक्षीय a) Presidential
- ब) संसदीय b) Parliamentary
- क) अप्रत्यक्ष c) Indirect
- ड) यापैकी नाही d) None of these

३१) विषयक शास्त्र म्हणजे राज्यशास्त्र होय. **Political Science is related to.....**

- अ) सत्ता a) Power
- ब) संपत्ती b) Wealth
- क) धर्म c) Religion
- ड) नीती d) Strategies

३२) आज प्रत्यक्ष लोकशाही..... या राष्ट्रात अस्तित्वात आहे **Today direct democracy Exists in..... nation**

- अ) स्वीजरलँड a) Switzerland
- ब) भारत b) India
- क) पाकिस्तान c) Pakistan
- ड) इंग्लंड d) England

३३) कौटिल्याने हा राजकीय ग्रंथ लिहिला. **Kautilya wrote**

- अ) नीतिशास्त्र a) Strategy
- ब) दण्डनिती b) Punishment

क) राजधर्म c) Rajadharma

ड) अर्थशास्त्र d) Economics

३४) कार्ल मार्क्सने या ग्रंथात सामाजिक शास्त्रांचा व सामाजिक घटनांचा अभ्यास केला. In which book did Karl Marx study Social Science and social events ?.

अ) कम्युनिस्ट मॅनिफेस्टो

a) Communist Manifesto

ब) दि ब्रिटिश कॉन्स्टिट्यूशन b) The British Constitution

क)दी पॉलिटिक्स c)The Politics

ड) प्रिन्स d) Prince

३५) यांना राज्यशास्त्राचे जनक असे संबोधले जाते. Who is known as the father of 'Political Science'

अ) सॉक्रेटिस a) Socrates

ब) प्लेटो b) Plato

क)अॅरिस्टॉटल c) Aristotle

ड) यापैकी एक ही नाही d) Not one of these

३६) ' POSDCORB' या शब्दातील अक्षरांवरून यांनी लोकप्रशासनाची व्याप्ती स्पष्ट केले.

.....has explained the scope of Public Administration derived from POSDCORB.

अ) ल्युथर गुलिक a) Luther Gulic

ब) एल. डी व्हाईड b) L.D. White

क) विलोबी c) Wilobi

ड) हेन्री फेयॉल d) Henri

३७)म्हणजे घटनांचा परस्पर संबंध आणि वास्तवता जाणून घेणारा दृष्टिकोन होय.

.....is an approach that knows reality and interconnections of the events.

- अ) सिद्धांत a) The theory
ब) सत्ता b) Power
क) अभिमान्यता c) Pride
ड) यापैकी नाही d) Not one of these

३८) अमेरिकेच्या लोकशाहीत विचारप्रणालीचा प्रभाव पडलेला आहे. US democracy is influenced by.....ideology.

- अ)भांडवलवादी a) capitalist
ब) संसदीय b) parliamentary
क) साम्यवादी c) communist
ड) इतर d) other

३९) राज्य ही एकसंकल्पना आहे. The state is concept.

- अ) मूर्त a) Tangible
ब) अमूर्त b) Abstract
क) गूढ c) Mysterious
ड) वास्तव d) Real

४०) लोकशाही म्हणजे लोकांचे, लोकांसाठी , लोकांनी चालविलेले शासन होय अशी व्याख्या केली. Who defined democracy as “the government of the people for the people and by the people?”

- अ) जॉर्ज वॉशिंग्टन a)George Washington
ब) अब्राहम लिंकन b) Abraham Lincoln
क)पंडित नेहरू c) Pandit Nehru
ड) लॉर्ड ब्राईस d) Lord Brais

४१)आधुनिक राजकीय विश्लेषण हा ग्रंथ यांनी लिहिलेला आहे

- अ) पॉल जेनेट a) Paul Janet
ब) रॉबर्ट डाल b) Robert Dal
क) डॉ.लिकॉक c) Dr. Lickock
ड) दुवर्जर d) Dutger

४२).....यांनी आपल्या 'Representative Government' या ग्रंथात लोकशाही व प्रातिनिधीक शासनपद्धती याविषयी विचार मांडले आहेत. In his 'Representative Government'..... has explained the concept of democracy and representative system of government

- अ) जे एस मिल a) J.S. Mill
ब)मॅक्से b) Macxe
क)म. गांधी c) M.Gandhi
ड) पं. नेहरू d) P. Neharu

४३)पाकिस्तानात लोकशाही चा प्रकार आहे. What type of democracy is in Pakistan?

- अ) नियंत्रित a)controlled
ब) मार्गदर्शक b)guided
क) संसदीय c)parliamentary
ड) अध्यक्षीय d) presidential

४४)यांनी 'राजकीय सिद्धांत' हा ग्रंथ लिहिला आहे. has written the book entitled 'Political Theory'.

- अ) अँड्र्यू हॅकर a) Andrew Hacker
ब) अर्नोल्ड ब्रेस्ट b)Arnold Bresh
क) फ्रेडरिक पोलॉक c) Friedri Pollock
ड) कोकर एफ.डब्ल्यू d) Kokar F.W.

४५) ऑरिस्टॉटलने राज्यघटनांचा वास्तववादी अभ्यास केला. Aristotle has made realistic study of constitutions.

अ) १५८ a) 158

ब) ९९ b) 99

क) ११८ c) 118

ड) ७२ d) 72

४६) अमेरिकेत शासन पद्धती आहे. The government system of United States is.....

अ) अध्यक्षीय a) Presidential

ब) संसदीय b) Parliamentary

क) संमिश्र c) composite

ड) सर्वकष d) All skill

४७) या प्रदेशात ज्यू लोकांनी इस्राईल राज्य निर्माण केले The Jewish people created the state of Israel in..... region

अ) मोनॅको a) Monaco

ब) नायजेरिया b) Nigeria

क) पॅलेस्टाईन c) Palestine

ड) फ्रान्स d) France

४८) इंग्लंडला..... जननी म्हणून ओळखले जाते England is known as mother land of

.....

अ) संसदीय लोकशाही a) Parliamentary democracy

ब) अध्यक्षीय लोकशाही b) Presidential democracy

क) मार्गदर्शक c) Guided

ड) संमिश्र d) Composite

४९) विसाव्या शतकातविचारसरणीला विशेष महत्त्व होते.ideology was dominant in the 20th century.

अ) साम्यवादी a) Communist

ब)मार्गदर्शक b)guided

क)संमिश्र c)composite

ड) यापैकी नाही d)Not one of these

५०) ' राजकारणाचे व्याकरण' (A Grammer of Politics) हा ग्रंथ यांनी लिहिला आहे. Who wrote ' A Grammar of Politics '

अ) प्रा. डनिंग a) Prof. Dunning

क)प्रा. लास्की b) Prof. Laski

क) प्रा.जोड c) Prof. Jod

ड) डॉ. लिकॉक d) Dr. Lickock

दीर्घोत्तरी प्रश्न

- १) राज्यशास्त्राची व्याख्या सांगून स्वरूप स्पष्ट करा
- २) राजकीय सिद्धांतांचे स्वरूप सांगून त्याची व्याप्ती स्पष्ट करा
- ३) राजकीय प्रक्रिया म्हणजे काय ? राजकीय प्रक्रियेची व्याप्ती स्पष्ट करा.
- ४) लोकप्रशासनाचे स्वरूप सांगून व्याप्ती स्पष्ट करा
- ५) आंतरराष्ट्रीय राजकारणाचे स्वरूप आणि व्याप्ती स्पष्ट करा
- ६) राज्य म्हणजे काय ? राज्यनिर्मितीचे आवश्यक घटक स्पष्ट करा
- ७) लोकशाही शासन पद्धतीची ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा
- ८) लोकशाही समोरील आव्हाने आणि लोकशाहीचे गुण स्पष्ट करा
- ९) राजकीय हक्क म्हणजे काय ? राजकीय हक्काचे प्रकार सांगा.
- १०) सामाजिक न्याय ही संकल्पना विषद करा.
- ११) समता म्हणजे काय ? समतेचे प्रकार विषद करा.
- १२) स्वातंत्र्य हि संकल्पना स्पष्ट करून स्वातंत्र्याचे प्रकार सांगा.

टीपा लिहा

- १) राज्यशास्त्राचे स्वरूप
- २) राज्यशास्त्राचे महत्व
- ३) आधुनिक राज्यशास्त्र
- ४) धोरण निश्चितीची प्रक्रिया
- ५) राजकीय सिद्धांताची वैशिष्टे
- ६) आंतरराष्ट्रीय राजकारणाचे स्वरूप
- ७) राजकीय प्रक्रिया
- ८) लोकप्रशासनाचे स्वरूप
- ९) राजकीय हक्क
- १०) सामाजिक न्याय
- ११) आर्थिक समता
- १२) राष्ट्रीय स्वातंत्र्य
- १३) न्यायाचे प्रकार
- १४) सार्वभौमत्व राज्य निर्मितीचा एक घटक
- १५) प्रत्यक्ष लोकशाही
- १६) प्रातिनिधिक लोकशाही
- १७) राज्यसंस्था एक संकल्पना
- १८) राज्याचा भौगोलिक प्रदेश
- १९) शासन संस्थेची आवश्यकता
- २०) लोकशाहीचे महत्व

